

20 let od klíčového rozhodnutí pro české čistírenství

Miroslav Kos

Před 20 lety vyvrcholil rozhodovací proces přípravy Smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii.

Kapitola 22 – Životní prostředí této smlouvy představovala jak z hlediska odborného, tak i finančního jednu z nejobtížnějších částí procesu přípravy ČR na vstup do Evropské unie. Přípravná jednání byla předběžně uzavřena 1. června 2001 s tím, že definitivně bylo vyjednávané ke kapitole Životní prostředí ukončeno v listopadu 2002. Zásadní skutečnost pro vodní hospodářství ČR vyplývající z uzavření kapitoly 22 – Životní prostředí byla uvedena ve Společném stanovisku Konference o přistoupení – Brusel, 30. května 2001 k Evropské unii – Česká republika CONF-CZ 28/01, ve kterém se uvádí:

„Evropská unie bere na vědomí podrobné dodatečné informace poskytnuté Českou republikou ohledně žádosti o přechodné období podle směrnice 91/271/EHS, o čištění komunálních odpadních vod. Evropská unie zejména bere na vědomí, že se Česká republika rozhodla určit celé své území jako území citlivé.“

Toto rozhodnutí zcela ovlivnilo další vývoj české legislativy a norem v oblasti čistírenství, neboť přijaté limity pro citlivá území byly významně přísnější, než bylo v té době obvyklé v ČR. Odsouhlasení obsahu kapitoly č. 22 o životním prostředí mělo následující důsledky pro vývoj čištění odpadních vod v ČR:

- Relativně jednoduchým způsobem byla vyřešena otázka definování citlivých oblastí na ploše ČR, a tak byl odstraněn relativně komplikovaný problém s jejich definováním a následných dopadů.
- Vyvolalo relativně rychlé změny klíčového legislativního dokumentu pro oblast čištění odpadních vod, tj. tehdy platného nařízení vlády č. 82/1999 Sb. v duchu přijatého řešení, které bylo nahrazeno nařízením vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech.
- Způsobilo změny čistírenských technologií využívaných v projektové přípravě a ovlivnilo realizace modernizací ČOV novým směrem, který lze zjednodušeně popsat jako orientaci na účinné odstraňování dusíku a fosforu na čistírnách odpadních vod a tím snížení jejich vnosu do hydrosféry.

- V normotvorné oblasti došlo k rychlému přebírání EN norem (řada 756403 – ČSN EN 12255-1 až 14), které tak doplnily základní technickou normu ČSN 75 6401 Čistírny odpadních vod pro ekvivalentní počet obyvatel (EO) větší než 500, ÚNMZ, novelizovanou v červenci 2006.

Jak významné bylo přijetí nařízení vlády č. 61/2003 Sb., ukazuje i fakt, že do současné doby sice bylo několikrát upraveno (č. 229/2007 Sb., č. 23/2011 Sb., č. 401/2015 Sb.), ale tyto změny fakticky neměly vliv na hodnoty emisních limitů. Před 20 lety bylo učiněno zásadní rozhodnutí, které posunulo české čistírenství významně na vyšší technickou úroveň, čemuž po přistoupení k EU v roce 2004 pomohly i fondy EU, využívané k podpoře financování projektů na zlepšení čištění odpadních vod. Stanovení přechodného období pro splnění požadavků pro citlivá území do roku 2010 bylo velmi ambiciózní, nepodařilo se sice termín úplně splnit, ale dosažený progres byl významný. Bylo rovněž důležité, že Praha, jako hlavní emisní zdroj, k termínu konce přechodného období zahájila přípravu realizace rozšíření ÚČOV Praha formou výstavby nové vodní linky. Projdeme-li zprávy o implementaci směrnice 91/271/EHS (https://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/implementation/implementationreports_en.htm), je vidět, jak významného pokroku bylo dosaženo (poslední 10. zpráva z roku 2020 hodnotí stav k roku 2016, tudíž ještě nezahrnuje vliv zprovoznění nové vodní linky na ÚČOV Praha). Je možné s mírným nadhledem říct, že končí jedna etapa vývoje českého čistírenství, orientovaná na snižování „klasického znečištění“. Nová etapa bude odstartována revizemi směrnice 91/271/EEC a 86/278/EEC, které byly v letošním roce zahájeny a budou orientovat emisní limity rovněž na znečištění označované jako tzv. „Pollutants of emerging concern“, zjednodušeně označeno jako mikropolutanty.

*Ing. Miroslav Kos, CSc.
SMP CZ, a. s.*